

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК і МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 32 (7362)

ПЯТНІЦА, 27 САКАВІКА

1942 г.

СЕЛЯНІН БЫЎ И БУДЗЕ ГАСПАДАРОМ СВАЁЙ ЗЯМЛІ!

Нямецкія акупанты хочуць адабраць зямлю ў беларускіх сялян

Кожны дзень фашистская брахлівая радыёстанцыя «Вісла» крыйчыць аб сваёй «зямелнай рэформе» на Беларусі. Нямецкія акупанты, якія зруйнавалі наш родны беларускі край, аграбілі беларускі народ, спалілі наше гарады і вёскі, расстралялі тысячи наших людзей, хочуць адабраць у беларускага селяніна яго зямлю, паліту потам і крываю.

На беларускай зямлі варвары-фашисты аднаўляюць паншчыну. Як вядома, яшчэ ў пачатку вайны крываю ванькі Гітлер—закляты вораг беларускага народа — абыцаў сваім галаварэзам-лётчыкам за расстрэлы нашага насельніцтва, зруйнаванне гарадоў і вёсак маёнткі на землях Беларусі. На землях соўгасаў будзе памешчыцкія маёнткі, землі калгасаў перадаюцца нямецкім баронам. Зямлю абыцаюць кулакам, якія верна служаць фашистам. А селяніну, сапраўднаму гаспадару зямлі, нічога не астанецца. Фашисты ўгаварваюць наших сялян аддаваць ўсё немцам, а самім паміраць з голаду.

Нямецкія акупанты залічылі нашу Беларусь у «жытніцу Еўропы», у іх разгарэліся апетыты на высокі ўраджай, якія дае беларуская зямля. Нямецкая погань рашыла наше ўраджай вывозіць у Германію, каб карміць сваё галоднае насельніцтва. Беларускі селянін будзе толькі працаўца на зямлі, сеяць, а ўвесі ураджай забяруць фашисты.

Фашистская газета «Дэйчэ Цэйтунг ін Остланд» пісала: «Беларусіны ў асноўнай сваёй масе складаюцца з сельска-гаспадарчых рабочых і дробных сялян. Раней за ўсё яны будуть зацікаўлены ў атрыманні зямелнага надзелу, у выглядзе спадчыннай арэнды».

Значыць, беларускі селянін, з дазволу нямецкіх акупантаў, павінен будзе купляць сваю зямлю ў нямецкіх памешчыкаў і баронаў. Крываю фашисты пакідаюць наших сялян жабракамі, якія павінны будучы дзень і ноч працаўцаць у маёнтках на нямецкіх памешчыкаў і баронаў, селянін патрэбен ім як рабочая жывёла.

Фашистская газета «Дэйчэ Цэйтунг ін Остланд» так і пісала: «Беларутэнія ўжо зараз можа паслаць у Германію тысячи маладых людзей і дзяўчат ва ўзросце ад 18 да 25 год у якасці сельска-гаспадарчых рабочых. Германіі цікава атрымаць у рабочых адносінах здатнага, прывычнага да цяжкай працы, рабочага».

Зямлю астaeцца ў нямецкіх памешчыкаў, селянін будзе батраком, а яго дзяцей фашисты забяруць у Германію на катаржную працу. На вольнай беларускай зямлі нямецкія банды ўстанаўліваюць паншчыну, на свабодалюбівых сялян Беларусі наўсяваюць ланцугі панская няволі.

Фашисты крываюць аб «зямелнай рэформе» для таго, каб адурманіць сялян, каб схаваць свае фашисткія намеры — адабраць у беларускага селяніна зямлю, зрабіць яго рабом нямецкіх абшарнікаў.

Але зусім інакш думаете наш беларускі селянін, пазнаўшы радасць свабоднага жыцця. Са зброяй у руках, у партызанскіх атрадах, на фронтах Айчыннай вайны адстайвае ён свае права поўнага гаспадара зямлі. Наш беларускі селянін упэйнен у тым, што фашистам не ўдасца адабраць зямлю. Наша герайчная Чырвоная Армія ачысціць Беларусь ад нямецкіх акупантаў і зноў расквітніць беларускую зямлю, зацвітуць беларускія палі багатымі ўраджаямі!

Міжнародная інфармацыя

САБАТАЖ У ГЕРМАНІІ

СТАМБУЛ. Прыйехаўшы сюды з Берліна адзін настаўнік расказвае: «Асабліва кідаецца ў вочы глухое нездавальненне насельніцтва. Зарас усё менш і менш гавораць аб перамозе Германіі. Адзін відны чыноўнік мне заяўіў: «мы так завязлі, што і не ведаем, як выбирамся». За люты заўгістрыравана звыш 30 выпадкаў сабатаха ў прамысловасці і на транспарце. Нядайна на адным з заводоў Крупа ў цэху гарматных ствалоў быў выведзены са строю ўсе маторы, цэх не працаўваў на працягу некалькіх дзён. У выніку пашкоджання чыгуначнага пуці на дарозе Дрэздэн-Прага адбылося крушэнне поезда».

ЗАЯВА ПОЛЬСКАГА ПРЕМ'ЕР-МІНІСТРА

НЮ-ЁРК. У Амерыку прыйехаў польскі прэм'ер-міністр генерал Сікорскі, які зрабіў заяву прадстаўні-

кам друку аб тым, што самай тэрміновай ваеннай задачай у сучасны момант з'яўляецца неадкладная адпраўка дадатковага ўзбраення ў Савецкі Саюз. Расія, — сказаў Сікорскі, — ваюе добра таму, што яна абараняе сваю ўласную зямлю і яна мае патрэбу ў атрыманні большай колькасці ўзбраення і стварэння другога фронта.

«РУСКАЯ АРМІЯ І РУСКІ НАРОД ЗМАГАЮЦЦА ВЫДАТНА»

НЮ-ЁРК. Відны амерыканскі дзеяч Альфрэд Сміт заяўіў: «Ні адзін амерыканец не можа не прызнаць таго, што мы павінны аказаць усякую магчымую і хутчэйшую дапамогу нашым саюзнікам, якія змагаюцца супроты Гітлера. Руская армія і рускі народ змагаюцца выдатна. Я заняў пасаду члена праўлення «Камітэта дапамогі Расіі» для таго, каб зрабіць ўсё магчымае з свайго боку».

БРАТЫ І СЕСТРЫ — БЕЛАРУСЫ! УСТУПАЙЦЕ У ПАРТЫЗАНСКІЯ АТРАДЫ, БЯРЫЦЕ У РУКІ ЗБРОЮ! ГРАМІЦЕ НЯМЕЦКІХ АКУПАНТАЎ!

ПАРТЫЗАНЫ І ПАРТЫЗАНКІ! УЗНІМАЙЦЕ УЗБРОЕНЫЯ ПАУСТАНІ СУПРОЦЬ ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ, УСТАНАЎЛІВАЙЦЕ У РАЁНАХ І ВЁСКАХ СОВЕЦКУЮ УЛАДУ!

ДАПАМАГАЙЦЕ ЧЫРВОНУ АРМІІ АЧЫШЧАЦЬ БЕЛАРУСКУЮ ЗЯМЛЮ АД НЯМЕЦКАЙ ПОГАНІ!

Трафеі войск Ленінградскага фронта

ЗА ПЕРЫЯД 3 9 ПА 22 САКАВІКА 1942 ГОДА.

Войскамі ЛЕНІНГРАДСКАГА фронта ў баях з праціўнікамі за перыяд 9 па 22 сакавіка ЗАХОПЛЕНЫ наступальная трафеі: гарматы — 68, танкаў — 7, бронемашын — 2, мінамётаў — 90, кулямётаў — 424, аўтаматаў — 169, супроцтанкавых ружжаў — 107, вітовак — 1.749, снайпераў — 6.040, мін — 15.481 і 16 скрынек з мінамі, вінтовачных патрону — 482.200 і 300 скрынек з патронамі, ручных гранат — 4.170, стэрэатруб — 14, радыёстанцый — 16, тэлефонных апаратаў — 19.

За гэты-ж час ЗНІШЧАНА: 86 самалётаў праціўніка, 24 гарматы, 4 склады з боепрыпасамі, 173 грузавыя аўтамашыны з рознымі грузамі.

За перыяд з 9 па 22 сакавіка праціўнік страціў забітымі звыш 16.000 салдат і афіцэраў.

СОВІНФОРМБЮРО.

З ПАВЕДАМЛЕННЯУ СОВЕЦКАГА ІНФОРМБЮРО

За час з 21 па 25 сакавіка наше войскі працягнулі наступальныя бой супроты нямецка-фашисткіх войск. На некаторых участках фронта вораг пераходзіў у контратакі, якія былі адбіты нашымі войскамі з вялікімі для ворага стратамі. Наші войскі занялі некалькі насялённых пунктаў.

За час з 20 па 24 сакавіка знішчана 145 нямецкіх самалётаў.

Нашым караблём у Барэнцавым моры патоплена падводная лодка ворага.

ЗАХАПІЛІ 575 ПАЛОНЫХ

Гвардзейцы злучэння, якім камандуе генерал Лізюкоў, за дзесяць дзён баёў знішчылі да 8.000 фашистаў, захапілі 575 палонных, у тым ліку 16 афіцэраў. Знішчана і захоп-

лена 50 нямецкіх гармат, 30 танкаў, 500000 аўтамашын, 60 матак-цыклаў і многа іншай ваеннай маёлі.

ЖУДАСНЫЯ ЗВЕРСТВЫ ФАШЫСТАЎ

У вёсцы Голая Даліна, Сталінскай сельніцтвам вёсак Саннікі, Малінаўка і Рашатоўка, Калінінскай області, якая вызвалена ад нямецкіх захопнікаў, у сілоснай яме знойдзена 10 трупаў мужчын і жанчын, па-зверску замучаных гітлерасткімі галаварэзамі. Ва ўсіх трупаў — нахавы і агнястрэльныя раны, абрезаныя вушы, вывернутыя руки і ногі.

Адступаючыя нямецкія варвары ўчынілі нечуваныя зверсты над на-

БОЛЬНІЦЫ І АМБУЛАТОРЫ БЕЛАРУСІ ПЕРАТВОРАНЫ У РАССАДНІКІ ХВАРОБЫ

Усім вядома, што яшчэ ў першыя дні вайны нямецкія грамілы разбурылі ў Беларусі тысячи больніц, амбулаторый, дзіцячых кансультатаў. У выніку адсутнасці медыцынскай дапамогі смяротнасць у Беларусі значна павялічылася.

Ды недарэчна было-б чакаць, каб нямецкія разбойнікі — магільшчыкі прынялі якія небудзь заходы супроты хвароб і эпідэміі. Яны не спраўляюцца лячыць і закапваць у зямлю сваіх салдат і афіцэраў, якіх знішчаюць чырвоныя воіны і мужныя партызаны.

Там, дзе немцы спыняюцца ходы на адну ноч, — расказвае партызан В., — там трэба выскрабаць і вымываць варам. Вашывае воінства пакідае сапраўдныя рассаднікі хваробы: бруд, вошы, мярцвяцкі дух.

Нямецкія акупанты забрудзілі ператварылі ў рассаднікі хваробы на адну ноч, — расказвае партызан В., — там трэба выскрабаць і вымываць варам. Вашывае воінства пакідае сапраўдныя рассаднікі хваробы: бруд, вошы, мярцвяцкі дух. Нямецкія акупанты забрудзілі ператварылі ў рассаднікі хваробы на адну ноч, — расказвае партызан В., — там трэба выскрабаць і вымываць варам. Вашывае воінства пакідае сапраўдныя рассаднікі хваробы: бруд, вошы, мярцвяцкі дух.

Дзе лячыцца вясковаму насельніцтву, калі ў большасці раёных цэнтраў няма лячэбных установ? У такіх буйных гарадах, як Мінск, Гомель, Віцебск, не працујуць больніцы. Такое-ж становішча ва ўсіх раёнах Беларусі.

БЕЛАРУСЬ ЖЫВЕ, БЕЛАРУСЬ ЗМАГАЕЦЦА!

ПАРТЫЗАНЫ ВІЦЕБШЧНЫ

Партизанскі атрад таварыша Г. Такіх на Віцебшчыне многа. Свае моцныя ўдары ён абрушваў на галаву ворага і ўвосень і зімой.

Разведка данесла, што ў раённым цэнтры Б. многа немцаў. Раптоўны начны налёт на нямецкі гарнізон. Больш сотні фашыстаў падаюць, падкошаныя меткімі партизанскімі кулямі.

Вораг падкідае на фронт узбраенне, боепрыпасы. Тады камандзір атрада тав. Г. рашае: тримаць пад партызанскім кантролем Н-скую магістраль. Рухаліся на фронт нямецкія танкі, гарматы, кулямёты, патроны. І раптам палящеў у паветра железабетонны мост. Немцы кідаюцца ў другі бок. Але іх зноў сустракаюць мініраваныя дарогі, узарваныя масты.

ЗНІШЧАЮЦЬ ВАРОЖЫЯ РЭЗЕРВЫ

Атрад, якім камандуе таварыш Ч., сістэматачна знішчае варожыя рэзервы. Больш 700 гітлераўцаў знайшлі сабе магілу на беларускай зямлі раней, чым дабраліся да фронта. Атрад узарваў і спаліў 9 мастоў, у 14 месцах разабраў чыгуначныя рэйкі.

Партизаны атрада тав. Б. уступілі ў бой з нямецкай часцю з 300 салдат і афіцэраў. Сілы аказаліся няроўнымі. Але мужныя патрыёты не разгубіліся. Хутка яны звязаліся з наступаочымі часцямі Чырвонай Арміі. Фашысты трапілі паміж двух агнёў. Звыш сотні фашыстаў было знішчана, астатнія ў паніцы ўцяклі.

УЗБРОЕННЕ НАСЕЛЬНІЦТВА ДАПАМАГАЕ ПАРТЫЗАНAM

Адступаючы пад ударамі Чырвонай Арміі, фашысты паляць вёскі і выганяюць з сабой на расправу, на катаржную працу мірнае насељніцтва. Трэба ў гэтым перашкодзіць ворагу. Залежыць гэта ад нас саміх.

Немцы, адступаючы, намерваліся падпальці чатыры вёскі. Тады партизаны раптоўным нападам знішчылі нямецкія гарнізоны гэтых вёсак, уздоўлі насељніцтва. Рынуліся да вёсак новыя атрады немцаў. Паміж імі і ўзброеным насељніцтвам завязалася перастрэлка, якая закончылася поўнай перамогай насељніцтва. Пакінуўшы многа дзесяткі трупаў, немцы ўцяклі на захад.

ПАРТЫЗАНЫ ПАЛЕССЯ УСТАНАЎЛІВАЮЦЬ СОВЕЦКУЮ ЎЛАДУ

Мужна і самаадана змагаюцца з фашыскімі захопнікамі партызаны Палесся. Полямі народнай вайны ахапляе новыя вёскі, раёны.

Адзін атрад таварыша Х. налічвае 200 храбрых партызан. Атрад знішчыў сотні акупантаў.

У бую за насялены пункт Д. немцы, страйчішы забітымі 50 чалавек, кінулі супроць партызан свежыя часці.

Бой паміж партызанамі і немцамі разгрэўся з новай сілай. У немцаў была перавага ў людзях і ўзбраенні. І ўсё-ж перамаглі партызаны. Немцы ў паніцы ўцяклі, а партызаны занялі раённы цэнтр і многа вёсак, захапілі вялікія трафеі і важныя дакументы. Партизаны сталі поўнімі гаспадараў імі ў раёне, з актыўнай дапамогай усяго насељніцтва ўстановілі совецкую ўладу.

Сыны беларускага народа! Няхай вас натхнє на барацьбу з ворагами мужныя прыклад палескіх партызан!

Да зброі, таварышы! Няхай у нашых радах не будзе трусаў, малавераў, панікёраў. Памятайце, родныя, блізак дзень поўнага разгрому ворага!

БЕЛАРУСКІЯ ЛІТАРАТАРЫ У ДНІ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

Беларуская літаратура нарадзілася ў змаганні геральдичнага беларускага народа за сваю соцыяльную і нацыянальную свабоду і незалежнасць. Яна ўзнялася да сваіх вялікіх вышынь у шчаслівых часы совецкага жыцця.

Беларуская пісьменнікі былі з народам у яго шчаслівых часах, яны з народам і ў сёнешні пакутны і геральдичны час змагання з подлымі нямецкімі чужынцамі, якія, як чорная хмара, навалакліся на нашу зямлю, каб ускласці на наш народ страшнае ярмо няволі і здзеку.

Беларускія пісьменнікі разам з родным народам змагаюцца супроць ворага. Беларускія мужнае слова гучыць у народзе як кліч змагання, гучыць на фронце, дзе доблесная Чырвоная Армія вядзе няспыннае наступленне і з вялікай сілай гоніць ворага з роднай зямлі.

У нашы дні народнага геральдизму, у дні вялікіх подвігаў народных герояў, у дні змагання з гітлераўскай чорнай навалай, беларуская літаратура жыве і гучыць сваім магутным словам.

Новыя творы беларускіх пісьменнікаў

Народныя паэты Беларусі Якуб Колас і Янка Купала многа разоў выступалі за час вайны як трывуны беларускага народа. Іх выступленні націраваны супроць заяллага ворага беларускага народа — нямецкага фашызма. Іх паэтычнае слова гучыць магутнымі клічамі да роднага народа і заве яго на вялікое змаганне.

Вышла з друку кніга вершаў ЯКУБА КОЛАСА «Голос зямлі».

ЯНКА КУПАЛА падрыхтаваў да друку кнігу сваіх новых твораў.

КАНДРАТ КРАПІВА працуе над п'есай на тэму вайны з нямецкімі фашыстамі.

МИХАСЬ ЛЫНЬКОЎ напісаў рад апавяданняў і артыкулаў, прысвечаных народным героям.

КУЗЬМА ЧОРНЫ заканчвае новую аповесць аб барацьбе беларускага народа з нямецкімі акупантамі.

ПЯТРУСЬ БРОУКА за час вайны напісаў новую кнігу вершаў на тэму змагання Чырвонай Арміі і беларускага народа з нямецкімі акупантамі.

У ваенном выдавецтве неўзабаве выходзіць з друку яго кніга вершаў.

ПЯТРО ГЛЕБКА напісаў цыкл вершаў на тэмы народнага геральдизму.

ПІМЕН ПАНЧАНКА напісаў цыкл вершаў на тыя-ж тэмы. У выдавецтве «Молодая гвардия» выйдзе яго кніжка паэзіі у перакладзе на рускую мову.

МАКСІМ ТАНК здаў у ваеннае выдавецтва новую кнігу сваіх вершаў.

Беларуская вучоныя за працай

Беларусь багата торфам. З кожным годам у Беларусі расла здабыча торфу і гэта мела вялікое значэнне для народнай гаспадаркі рэспублікі. Выпрацоўваліся новыя спосабы скарыстоўвання торфу. Навукова-даследчыя ўстановы ў Беларусі вялі работу над выпрацоўкай новых вырабаў з тарфянога сырца новых фабрыкатаў і прадуктаў.

Напад на нашу краіну немцаў не даў беларускім вучоным на сваіх зямлі весці далей гэтую важную для народнай гаспадаркі справу. Але вораг бясільны быў спыніць працу беларускіх вучоных. Беларускія акадэмікі, беларускія вучоныя вядуць сваю навуковую працу за межамі тэрыторыі, часова захопленай немцамі.

У прыватнасці я працую над праблемай атрымання матернага паліва з торфу.

Працу сваю я так, як і ўсе іншыя нашы беларускія вучоныя, буду ў недалёкі часе праводзіць на Беларусі, пасля выгнання адтуль нямецкіх акупантатаў. Усю нашу працу мы падзначаляем цяпер адзінай мэце—мэце бліжэйшага і поўнага разгрому гітлераўскіх банд і вызваленію ад іх Беларусі. А пасля вызваленія роднай зямлі мы прынясём ёй новыя вынікі сваёй навуковай працы, патрэбнай для аднаўлення і развіцця нашай народнай гаспадаркі.

Б. К. КЛІМАУ,
член-карэспандэнт Беларускай Акадэміі навук.

НА ЗДЫМКУ: Партизанка тав. Ш. вярнулася з баявой аперацыі і расказвае аб ёй сяброўкам.

Мая батарэя малоціць ворага

(Пісьмо байца-беларуса з фронта)

Я камандзір гарматнай батарэі. На фронце з самага пачатку вайны. Мая батарэя малаціла немцаў яшчэ ў першыя дні вайны. Воды люстранай Бярэзіны былі афарбаваны варожай крыві. Зялёны ўзбрярэжжы ракі былі ўсланы трупамі нямецкіх салдат і афіцэраў. Многа пралілі ворагі крыві, пакуль перайшлі непакорную, бунтарную Бярэзіну.

Агонь мае батарэі стрымліваў чорную фашысцкую навалу, якая сунулася на стаціцу бацькаўшчыны, на любімую Москву.

Чырвоная Армія зламала фашысцкі напор і перайшла ў наступленне. Мы з баямі прасоўваемся на заход, ідзем да беларускай зямлі, да родных мясцін, дзе ўзышла і расцвіла наша шчаслівая маладосць.

Добры дзень, Беларусь! Ты чуеш гул наших выстралаў. Яны набліжаюцца з кожным днём усё бліжэй бліжэй.

Немцы перад сваёй пагібеллю выюць пра вясну. Не дапаможа ім вясна. Наша вясна на нашай зямлі неясе нам радасць перамогі, а немцам смерць. Вясна разломіць зімовыя аковы і выйдуць з сваіх берагоў Дняпро, Нёман, Бярэзіна. Нашы войскі будуть гнаць прышэльцаў у балоты, у гаці. Вораг загіне ад нашых смяртэльных залпаў, захлынецца ў нашых водах і дрыгве.

Н. Булоічык,
камандзір гарматнай батарэі.
ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ.

У ПЕРШЫМ ДЗЯРЖАУНЫМ ТЭАТРЫ БССР

ТОМСК. (Ад нашага карэспандэнта). Тут знаходзіцца і вядзе сваю творчую работу Першы Дзяржаўны ордэна Працоўнага Чырвонага сцягу драматычны тэатр БССР. Калектыв тэатра ў поўным саставе прыехаў сюды і шырокая разгарнуў сваю творчую дзейнасць.

У Томску тэатр (мастакі кіраунік заслужаны артыст БССР, ордэнаносец Л. Г. Рахленка) на працягу больш шасці месяцаў рэгулярна паказвае свае пастаноўкі. Вялікім поспектам у гледачоў карыстаюцца спектаклі «Фландрый», «Машэнка», «Партызаны», «Хто смяцца апошнім», «Пагібель воўка» і інш. Усе спектаклі праходзяць пры перапоўненым зале. Гледачы горача аплодыруюць прадстаўнікам мастацтва беларускага народа. У спектаклях заняты Народныя артысты БССР Владамірскі, Глебаў, Грыгоніс, Міровіч, Ждановіч, заслужаны артысты БССР Галіна, Платонаў, Поль, Ржэцкая, Бірыла, Кашэльнікова, Дзядзюшка, Быліч, Шаціла, акторы Кудраўцаў, Саннікаў, Шынко, Краўцоў і інш.

Зараз калектыв тэатра працуе над астаноўкай п'есы драматурга Галаўчынера аб Вялікай Айчыннай вайне. Эту п'есу тэатр рыхтуе з вялікім здымам. Акторы гарыць жаданнем рабіць гэтую пастаноўку дастойнай гераічнай барацьбы, якую вядзе беларускі народ супроць нямецкіх акупантатаў.

З азгуру, заслужаны дзеяч мастацтваў БССР,

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ